

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPEISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GIUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAL SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA

9. prosince 1997 *

„Volný pohyb zboží – Zemědělské produkty – Narušení způsobené jednáním jednotlivců – Povinnosti členských států“

Ve věci C-265/95,

Komise Evropských společenství, zastoupená H. van Lierem, právním poradcem, a J.-F. Pasquierem, státním přidělcem u právního oddělení, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku u C. Gómeze de la Cruz, člena právního oddělení, na adrese Centre Wagner, Kirchberg,

žalobkyně,

podporovaná

Španělským královstvím, zastoupeným A. José Navarro Gonzálezem, generálním ředitelem pro právní a institucionální koordinaci Společenství, a R. Silva de Lapuerta, abogado del Estado, z právního oddělení pro soudní záležitosti Společenství, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku v sídle španělského velvyslanectví na adrese 4-6, boulevard E. Servais,

a

Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska, zastoupeným J. E. Collinsem, Treasury Solicitor's Department, jako zmocněncem, ve spolupráci s S. Richardsem a M. Hoskinsem, barristers, s adresou pro účely doručování v Lucemburku v sídle velvyslanectví Spojeného království na adrese 14, boulevard Roosevelt,

vedlejšími účastníky,

proti

Francouzské republice, zastoupené J.-F. Dobellem, náměstkem ředitele ředitelství právních věcí ministerstva zahraničních věcí, C. de Salins, zástupkyní ředitele téhož ředitelství, A. de Bourgoing, pověřenou pracovnící téhož ředitelství, a P. Martinetem, sekretářem oddělení zahraničních vztahů téhož ministerstva, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku v sídle francouzského velvyslanectví na adrese 8 B, boulevard Joseph II,

žalované,

jejímž předmětem je určení, že Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze společných organizací trhů zemědělských produktů a z článku 30 Smlouvy o ES ve spojení s článkem 5 uvedené smlouvy,

SOUDNÍ DVŮR,

* Jednací jazyk: francouzština.

ve složení G. C. Rodríguez Iglesias, předseda, C. Gulmann, H. Ragnemalm, M. Wathelet a R. Schintgen (zpravodaj), předsedové senátů, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissechet, G. Hirsch a P. Jann, soudci,
 generální advokát: C. O. Lenz,
 vedoucí soudní kanceláře: H. A. Rühl, vrchní rada,
 s ohledem na zprávu z jednání,
 po vyslechnutí řečí účastníků řízení na jednání konaném dne 10. června 1997, na němž byla Komise zastoupena H. van Lierem a J.-F. Pasquierem, Španělské království bylo zastoupeno R. Silva de Lapuerta a Francouzská republika byla zastoupena J.-F. Dobillem a K. Rispal-Bellanger, zástupkyní ředitele ředitelství právních věcí ministerstva zahraničních věcí, jako zmocněnkyní,
 po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. července 1997,
 vydává tento

Rozsudek

- 1 Návrhem došlým kanceláři Soudního dvora dne 4. srpna 1995 podala Komise Evropských společenství na základě článku 169 Smlouvy o ES žalobu, jíž se domáhá určení, že Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze společných organizací trhů zemědělských produktů a z článku 30 této smlouvy ve spojení s článkem 5 téže smlouvy.
- 2 Komise uvádí, že již více než deset let jí přicházejí stížnosti poukazující na nečinnost francouzských orgánů v souvislosti s násilnými akcemi, jichž se dopouštějí jednotlivci a hnutí francouzských zemědělců vůči zemědělským produktům pocházejícím z jiných členských států. Tyto akce spočívají především v zadržování nákladních vozů, které přepravují tyto produkty na území Francouzské republiky, a v ničení jejich nákladů, v násilí proti řidičům nákladních vozidel, ve výhrůžkách pronášených na adresu francouzských obchodních domů, které uvádějí zemědělské produkty pocházející z jiných členských států ES na trh, a v poškozování tohoto zboží vystaveného ve francouzských prodejnách.
- 3 Komise zjistila, že některá hnutí francouzských zemědělců, mezi nimi pak především organizace zvaná „Coordination rurale“ (Zemědělská koordinace), provádějí od roku 1993 systematickou kontrolní kampaň nabídky zemědělských produktů pocházejících z jiných členských států, která se vyznačuje především zastrašováním velkoobchodníků a maloobchodníků a jejich podněcováním, aby nakupovali výhradně francouzské produkty, diktováním minimálních prodejních cen dotyčných produktů a organizováním kontrol za účelem přezkoumání, zda hospodářské subjekty dodržují vydané pokyny.
- 4 Mezi dubnem a červencem 1993 se terčem této kampaně staly jahody pocházející ze Španělska. V srpnu a září téhož roku čekal podobný osud rajčata pocházející z Belgie.
- 5 V roce 1994 se v souvislosti se španělskými jahodami stala cílem stejného typu výhrůžných akcí obchodní střediska, dále došlo k ničení zboží a dopravních prostředků, přičemž se násilné incidenty opakovaly dvakrát na témže místě v rozmezí dvou týdnů, aniž by přítomné pořádkové síly zasáhly, aby účinně chránily nákladní automobily a jejich náklad.

- 6 Komise poukazuje na další případy vandalismu, jež ve Francii zabránily volnému pohybu zemědělských produktů pocházejících z Itálie a Dánska.
- 7 Po opakovaných intervencích u francouzských orgánů dospěla Komise k závěru, že Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby protiprávní jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze společných organizací trhů zemědělských produktů a z článku 30 Smlouvy ve spojení s článkem 5 téže smlouvy. Proto Komise vyzvala dopisem ze dne 19. července 1994 v souladu s článkem 169 Smlouvy francouzskou vládu, aby jí ve lhůtě dvou měsíců předložila své vyjádření ohledně vytýkaného nesplnění povinností.
- 8 Francouzská vláda odpověděla v dopise ze dne 10. října 1994, že vždy tvrdě odsuzovala vandalismus, jehož se dopouštějí francouzští zemědělci. Francouzská vláda zdůraznila, že preventivní opatření přijatá za účelem dohledu, ochrany a sbírání informací umožnily v letech 1993 a 1994 značné snížení incidentů. Skutečnost, že státní zastupitelství prováděla systematicky soudní šetření, dokazuje mimo jiné odhodlání francouzských orgánů stíhat jakékoliv nezákonné chování trestné povahy, jehož cílem je bránit dovozům zemědělských produktů z ostatních členských států. Avšak vandalské akce typu „komando“ prováděné nepředvídatelným způsobem malými velmi mobilními skupinami neobyčejně ztěžují zásah pořádkových sil a vysvětlují i často neplodný charakter soudních řízení. Konečně pak praktiky hnutí „Coordination rurale“, jejichž cílem je regulace trhu zemědělských produktů cestou použití výhrůžek a ničení zboží, jsou projednávány před Conseil de la concurrence (Rada pro hospodářskou soutěž).
- 9 Dne 20. dubna 1995 však došlo k novým závažným incidentům na jihozápadě Francie, během nichž byly zničeny zemědělské produkty pocházející ze Španělska.
- 10 Komise proto vydala dne 5. května 1995 odůvodněné stanovisko v souladu s čl. 169 prvním pododstavcem Smlouvy. V tomto stanovisku se Komise domnívala, že Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze společných organizací trhů zemědělských produktů a z článku 30 Smlouvy ve spojení s článkem 5 téže Smlouvy, a na základě čl. 169 druhého pododstavce Smlouvy vyzvala Francouzskou republiku k přijetí požadovaných opatření, aby dosáhla souladu s tímto stanoviskem ve lhůtě jednoho měsíce.
- 11 Francouzská vláda dne 16. června 1995 zdůraznila, že přijala veškerá opatření, jimiž disponuje, aby zajistila volný pohyb zboží na svém území, a že zavedené odstrašující prostředky umožnily velmi značné snížení násilných činů v roce 1995. Na vnitrostátní úrovni pak byla stanovena společná akce v rámci boje proti opakovaným projevům vandalismu, do níž se zapojila příslušná ministerstva, přičemž tato akce zahrnovala především zvýšený dozor a striktní pokyny vydané prefektům a pořádkovým silám. Kromě toho pohotovost vyhlášená na místní úrovni, jejíž součástí je i režim bezprostředního dozoru nad citlivými místy a zařízeními, umožnila zabránit řadě incidentů. Přestože nelze zabránit všem rizikům zničení, neboť jde o konkrétní nepředvídatelné akce, při nichž lze jen velmi obtížně určit odpovědné viníky, trestní soud v Nîmes odsoudil v roce 1994 24 zemědělců za poškozování majetku cizí osoby. Od doby, kdy dne 1. března 1994 vstoupil v platnost článek 322-13 nového trestního zákoníku, je stíhání výhrůžek poškozování majetku účinnější. Způsobené škody

- nakonec hradil stát a byly vydány příslušné pokyny, aby bylo urychleno vyrovnání škod, které vznikly dotyčným hospodářským subjektům.
- 12 Podle Komise však francouzský ministr zemědělství v roce 1995 prohlásil, že i když nesouhlasí s násilnými činy zemědělců a tyto činy odsuzuje, neplánuje v žádném případě zásah pořádkových sil za účelem nápravy stavu věcí.
  - 13 Dne 3. června 1995 se staly terčem násilných činů na jihu Francie tři nákladní vozy přepravující ovoce a zeleninu ze Španělska, přičemž pořádkové síly nezasáhly. Na počátku července 1995 znovu zničili francouzští zemědělci ovoce pocházející z Itálie a Španělska.
  - 14 Komise proto podala tuto žalobu.
  - 15 Usneseními ze dne 14. a 27. února 1996 Soudní dvůr povolil Spojenému království Velké Británie a Severního Irska a Španělskému království vedlejší účastenství na podporu návrhových žádání Komise.
  - 16 Komise na podporu své žaloby uplatňuje, že článek 30 Smlouvy a organizace společných trhů ovoce a zeleniny, které jsou založeny na stejné zásadě odstranění překážek obchodu, zakazují množstevní omezení dovozu mezi členskými státy, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem. Kromě toho podle článku 5 Smlouvy jsou všechny členské státy povinny přijmout veškerá potřebná opatření k plnění závazků, které vyplývají z této smlouvy.
  - 17 Zadržování dopravních prostředků a poškozování zemědělských produktů pocházejících z jiných členských států a nejistá atmosféra v důsledku výhrůžek ze strany různých zemědělských organizací, jejichž terčem jsou distributoři ovoce a zeleniny pocházející z těchto zemí, které byly zjištěny v projednávaném případě na území Francie, tedy představují překážku obchodu s těmito produkty v rámci Společenství, kterým jsou členské státy povinny zabránit tím, že přijmou vhodná opatření včetně opatření proti jednotlivcům, kteří by ohrožovali volný pohyb tohoto zboží.
  - 18 Skutečnost, že v projednávaném případě vážné incidenty každým rokem opakovaně bránily dovozu a tranzitu ovoce a zeleniny pocházejících z jiných členských států na území Francie, dokládá, že preventivní a represivní opatření, která francouzská vláda uvádí na svoji obranu, nejsou ani dostatečná, ani přiměřená, aby v praxi odradila osoby dopouštějící se protiprávního jednání od tohoto jednání a jeho opakování. Ve světle skutkových okolností, jež má Komise k dispozici, je navíc zřejmé, že francouzské orgány setrvale upouštěly od zásahů, jimiž by účinně bránily a potlačovaly násilné akty zemědělců ve Francii.
  - 19 Vlády Španělska a Spojeného království podporují návrhová žádání Komise.
  - 20 Francouzská vláda naopak tvrdí, že žaloba Komise je neopodstatněná.
  - 21 Francouzská vláda obdobně jako v případě srovnatelného porušení vnitrostátního práva uplatnila veškeré nezbytné a odpovídající prostředky, aby zabránila a potlačila akce jednotlivců, jež narušují volný pohyb zemědělských produktů. Opatření za účelem dozoru zavedená v roce 1993 značně omezila násilné akce, k nimž došlo v pozdějších letech.
  - 22 Avšak s ohledem na velký počet nákladních vozů, které přepravují zemědělské produkty na území Francie, a na rozmanitost jejich destinací a s ohledem na nepředvídatelnost protestních akcí zemědělců, kteří působí v malých skupinách typu „komando“, nelze vyloučit všechna rizika zničení zboží. Tento poslední důvod rovněž vysvětluje, proč je velmi obtížné zjistit osoby odpovědné za tyto činy a prokázat jim

- osobní účast na násilných akcích, aby mohly být systematicky potlačovány. Od roku 1994 však bylo odsouzeno či vyšetřováno šest dalších osob. Kromě toho je třeba přiznat policejním orgánům rozhodovací pravomoci pro rozhodnutí, zda je třeba zasáhnout za účelem ochrany veřejného pořádku. V každém případě stát oběti protiprávních činů odškodnil na základě objektivní odpovědnosti veřejné moci. V letech 1993, 1994 a 1995 bylo z titulu náhrady škody vyplaceno více než 17 milionů francouzských franků.
- 23 Žalovaná vláda dodává, že znepokojení francouzských zemědělců je zapříčiněno značným nárůstem vývozu španělských produktů od přistoupení Španělského království, což vedlo k značnému poklesu cen, který je umocněn devalvací španělské pesety za účelem konkurenceschopnosti a dumpingovými cenami, jež uplatňují španělští producenti. Francouzský trh s ovocem a zeleninou byl vážně narušen, neboť přechodné období stanovené při přistoupení této země nezavedlo žádný mechanismus kontroly cen, které by při vývozu měli uplatňovat španělští producenti zemědělských produktů. Francouzská vláda rovněž zdůrazňuje, že neprosazovala protekcionistický přístup, ale naopak se v tomto případě zachovala konstruktivně, když v Radě iniciovala opatření za účelem vyřešení obtíží na trhu ovoce a zeleniny a dohodla se o těchto opatřeních se španělskými orgány.
- 24 Při posuzování opodstatněnosti žaloby Komise je třeba úvodem připomenout, že volný pohyb zboží představuje jednu ze základních zásad Smlouvy.
- 25 V tomto ohledu čl. 3 písm. c) Smlouvy o ES stanoví, že pro účely vymezené v článku 2 zahrnují činnosti Společenství vnitřní trh, který se vyznačuje zejména odstraněním překážek volného pohybu zboží mezi členskými státy.
- 26 Podle čl. 7a druhého pododstavce Smlouvy o ES zahrnuje vnitřní trh prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží v souladu s ustanoveními Smlouvy.
- 27 Tato základní zásada je provedena články 30 a násl. Smlouvy.
- 28 Článek 30 konkrétně stanoví, že množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.
- 29 Toto ustanovení zasazené do svého kontextu musí být chápáno jako ustanovení směřující k odstranění veškerých přímých či nepřímých, skutečných či potenciálních překážek, které by bránily dovozům v rámci obchodu uvnitř Společenství.
- 30 Článek 30 jakožto prostředek, který je nezbytný k uskutečnění trhu bez vnitřních hranic, tudíž nezakazuje pouze opatření státního původu, která jako taková vytvářejí omezení obchodu mezi členskými státy, ale může být použit i tehdy, pokud členský stát nepřijal požadovaná opatření, aby odstranil překážky volného pohybu zboží, jejichž příčiny nejsou státního původu.
- 31 Skutečnost, že některý členský stát zůstane nečinný nebo případně nepřijme dostatečná opatření, aby odstranil překážky volného pohybu zboží vytvořené především v důsledku jednání jednotlivců na jeho území zaměřených proti produktům pocházejícím z jiných členských států, může narušit obchod v rámci Společenství stejně jako jednání spočívající v určitém konání.
- 32 Článek 30 tedy členskými státy nejen zakazuje přijímat takové akty či způsoby chování, z nichž by plynuly překážky obchodu, ale ve spojení s článkem 5 Smlouvy jim rovněž ukládá povinnost přijmout veškerá nezbytná a vhodná opatření, aby na svém území zajistily dodržování této základní svobody.

- 33 V posledně uvedeném případě mají členské státy, které si ponechávají veškeré pravomoci pro udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti, zajistit určitý prostor pro uvážení, aby určily, jaká opatření jsou v dané situaci nejvhodnější pro odstranění překážek dovozu produktů.
- 34 Orgánům Společenství proto nepřísluší, aby nahrazovaly členské státy a ukládaly jim opatření, jež jsou členské státy povinny přijmout a účinně provádět za účelem zajištění volného pohybu zboží na svém území.
- 35 Soudnímu dvoru však přísluší, aby s přihlédnutím k výše uvedeným posuzovacím pravomocem ověřil v případech, jež jsou mu předloženy, zda příslušný členský stát přijal vhodná opatření za účelem zajištění volného pohybu zboží.
- 36 Je namístě dodat, že výše uvedené důvody se rovněž vztahují na nařízení Rady o organizaci společných trhů pro jednotlivé zemědělské produkty v souladu s ustanoveními článků 38 až 46 ve spojení s čl. 7 odst. 7 Smlouvy o ES (viz rozsudky ze dne 14. července 1976, Kramer a další, 3/76, 4/76 a 6/76, Recueil, s. 1279, body 53 a 54, a ze dne 25. května 1993, Komise v. Itálie, C-228/91, Recueil, s. I-2701, bod 11, týkající se nařízení o společné organizaci trhů v odvětví produktů rybolovu).
- 37 Pokud jde konkrétně o projednávanou věc, je nutné konstatovat, že skutkový základ žaloby o nesplnění povinnosti vznesené Komisí proti Francouzské republice není zpochybňován.
- 38 Násilné akce, k nimž došlo na území Francie proti zemědělským produktům pocházejícím z jiných členských států, jež spočívaly především v zadržení nákladních vozů přepravujících tyto produkty, ničení jejich nákladů, v násilí, kterému byli vystaveni řidiči nákladních vozů, ve výhrůžkách, jež byly určeny velkoprodejcům a maloprodejcům, a v poškozování vystavovaného zboží, přitom zcela nepochybně vytvářejí překážky obchodu s těmito produkty v rámci Společenství.
- 39 Je tedy třeba přezkoumat, zda v projednávaném případě francouzská vláda splnila své povinnosti, které jí ukládá článek 30 Smlouvy ve spojení s článkem 5, a přijala dostatečná a vhodná opatření, aby zabránila jednáním jednotlivců, v jejichž důsledku nastaly překážky volného pohybu některých zemědělských produktů.
- 40 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že ze spisů Komise vyplývá, že k incidentům, jež tato instituce uvádí v rámci této žaloby, dochází zcela pravidelně již více než deset let.
- 41 Již 8. května 1985 zaslala Komise Francouzské republice první výzvu dopisem, v níž ji vyzvala, aby Francie přijala nezbytná preventivní a represivní opatření a zabránila akcím tohoto typu.
- 42 Komise mimoto v projednávaném případě francouzské vládě opakovaně připomněla, že právo ES ukládá povinnost dbát na účinné dodržování zásady volného pohybu zboží odstraněním veškerých omezení volného obchodu se zemědělskými produkty pocházejícími z jiných členských států.
- 43 Francouzské orgány měly v projednávaném případě dostatečně dlouhou dobu na to, aby splnily své povinnosti vyplývající z práva Společenství.
- 44 Navzdory vysvětlením, jež podala žalovaná vláda, podle níž byla přijata veškerá opatření, aby bylo zabráněno opakování násilností a aby byli stíháni viníci těchto násilných akcí, zůstává faktem, že každým rokem docházelo opakovaně k incidentům, které vážně ohrožovaly obchod se zemědělskými produkty na území Francie.

- 45 V této souvislosti z vyličení skutkového stavu Komisí, které francouzská vláda nezpochybnila, vyplývá, že k těmto incidentům dochází především v určitých ročních obdobích a že existují zvláště exponovaná místa, kde k incidentům docházelo opakovaně v průběhu téhož roku.
- 46 Od roku 1993 nebyly násilné akce a vandalismus zaměřeny pouze na dopravní prostředky přepravující zemědělské produkty, ale tyto akce se rozšířily na velkoobchodní a maloobchodní sektor, v nichž jsou tyto produkty distribuovány.
- 47 K dalším závažným incidentům stejného typu došlo opakovaně v roce 1996 a 1997.
- 48 Je třeba ještě poukázat na to, že nebylo zpochybněno, že při takovýchto incidentech buď francouzské pořádkové síly nebyly přítomny na místě činu, a to navzdory skutečnosti, že v některých případech byly příslušné orgány upozorněny na bezprostřední nebezpečí protestních akcí zemědělců, nebo tyto pořádkové síly nezasáhly, a to ani v případech, kdy byly početnější než řady iniciátorů nepokojů. Navíc se ne vždy jednalo o bleskové akce demonstrantů, kteří by využili momentu překvapení a dali se ihned po akci na útěk, neboť v některých případech nepokoje trvaly i několik hodin.
- 49 Krom toho je nesporné, že některé vandalské akce byly natočeny televizními kamerami, že demonstranti často neměli maskovanou tvář a že skupiny zemědělců, které organizovaly násilné demonstrace, jsou pořádkovým službám známy.
- 50 Nicméně je nesporné, že pouze velmi malá část účastníků těchto nepokojů závažně narušujících veřejný pořádek byla identifikována a stíhána.
- 51 Pokud jde o četné projevy vandalismu, k nimž došlo od dubna do srpna roku 1993, byly francouzské orgány schopny uvést pouze jeden případ trestního stíhání.
- 52 Vzhledem k výše uvedenému Soudní dvůr, aniž by přehlížel obtíže příslušných orgánů, jež musejí čelit takovým situacím, jako jsou situace dotčené v projednávaném případě, může pouze konstatovat, že s ohledem na četnost a závažnost incidentů, které Komise jmenovala, nebyla opatření, která v této souvislosti přijala francouzská vláda, zcela zjevně dostačující, aby na francouzském území zajistila volný obchod se zemědělskými produkty v rámci Společenství a aby účinně zabránila a odradila původce protiprávních jednání od opakování těchto činů.
- 53 Toto zjištění je nutné tím spíše, že poškozování zboží a výhrůžky uváděné Komisí nejenže ohrožují na území Francie dovoz nebo tranzit produktů bezprostředně dotčených násilnými akcemi, ale že tyto násilné akce jsou s to vytvářet atmosféru nejistoty, která odrazuje od obchodování jako celku.
- 54 Předchozí zjištění není nikterak zpochybněno argumentem francouzské vlády, podle něhož byla situace francouzských zemědělců natolik obtížná, že zavdávala důvod k oprávněným obavám, že by rozhodnější zásahy ze strany příslušných orgánů mohly vyvolat násilné reakce dotčených hospodářských subjektů, jež by měly za důsledek ještě vážnější ohrožení veřejného pořádku, či dokonce sociální nepokoje.
- 55 Obavou z vnitřních nepokojů totiž nelze odůvodnit skutečnost, že členský stát nepoužil náležitým způsobem právo Společenství (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 7. prosince 1995, Komise v. Francie, C-52/95, Recueil, s. I-4443, bod 38).
- 56 Dotyčný členský stát je povinen přijmout veškerá opatření k zajištění působnosti a účinnosti práva Společenství za účelem náležitého provádění tohoto práva v zájmu všech hospodářských subjektů, ledaže by akce tohoto státu měla pro veřejný pořádek takové důsledky, jimž by dotyčný členský stát nemohl čelit prostředky, jimiž disponuje.

- 57 V projednávaném případě však žalovaná vláda nedoložila skutečné ohrožení veřejného pořádku, jemuž by nebyla s to čelit.
- 58 Je třeba dodat, že sice nelze vyloučit, že by nebezpečí vážného narušení veřejného pořádku mohlo případně odůvodnit, proč nedošlo k zásahu pořádkových sil, tento argument však může být každopádně uplatněn pouze v konkrétním případě, a nikoliv, jako v projednávané věci, paušálně na všechny incidenty, které Komise uvedla.
- 59 Pokud jde o skutečnost, že Francouzská republika uhradila škody způsobené obětem incidentů, je třeba zdůraznit, že žalovaná vláda se nemůže dovolávat tohoto argumentu, aby se zprostila svých povinností vyplývajících z práva Společenství.
- 60 I když totiž náhrada škody může alespoň zčásti nahradit újmu, která vznikla dotyčným hospodářským subjektům, nemůže naopak vyloučit nesplnění povinnosti členského státu.
- 61 Pokud jde o argumenty založené na velmi obtížném sociálně-ekonomickém kontextu, v němž se ocitl francouzský trh s ovocem a zeleninou po přistoupení Španělského království, tyto argumenty nemohou být přijaty.
- 62 V tomto ohledu je ustálenou judikaturou, že důvody hospodářské povahy nemohou v žádném případě odůvodnit překážky zakázané článkem 30 Smlouvy (viz zejména rozsudek ze dne 11. června 1985, Komise v. Irsko, 288/83, Recueil, s. 1761, bod 28).
- 63 Pokud žalovaná vláda uvádí na podporu svých argumentů, že destabilizace francouzského trhu s ovocem a zeleninou byla vyvolána nekalými praktikami, či dokonce porušením práva Společenství ze strany španělských producentů, je třeba připomenout, že členský stát nemůže přijímat jednostranná ochranná opatření nebo se chovat takovým způsobem, aby zabránil případnému porušení právních předpisů Společenství ze strany jiného členského státu (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 23. května 1996, Hedley Lomas, C-5/94, Recueil, s. I-2553, bod 20).
- 64 To musí platit tím spíše v oblasti společné zemědělské politiky, kde pouze Společenství může v případě potřeby přijmout nutná opatření, aby bylo možno čelit obtížím, s nimiž se setkávají některé hospodářské subjekty zejména v důsledku přistoupení nových států.
- 65 S ohledem na výše uvedené úvahy je namístě dospět k závěru, že francouzská vláda v projednávaném případě zcela zjevně a trvale nepřijímala dostatečná a vhodná opatření, aby zastavila projevy vandalismu, které na jejím území narušují volný pohyb některých zemědělských produktů pocházejících z jiných členských států, a nezabránila opakování takovýchto činů.
- 66 V důsledku toho je třeba určit, že Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 30 Smlouvy ve spojení s článkem 5 této smlouvy a ze společných organizací trhů zemědělských produktů.
- K nákladům řízení
- 67 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Francouzská republika neměla úspěch ve věci, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení. Podle čl. 69 odst. 4 téhož řádu nesou členské státy a orgány, které vstoupily do řízení jako vedlejší účastníci, vlastní náklady.
Z těchto důvodů Soudní dvůr rozhodl takto:

- 1) Francouzská republika tím, že nepřijala všechna nezbytná a vhodná opatření pro to, aby jednání jednotlivců nenarušovala volný pohyb ovoce a zeleniny, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 30 Smlouvy o ES ve spojení s článkem 5 této smlouvy a ze společných organizací trhů zemědělských produktů.
- 2) Francouzské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.
- 3) Španělské království a Spojené království Velké Británie a Severního Irska ponесou vlastní náklady.

Rodríguez Iglesias

Gulmann

Ragnemalm

Wathelet

Schintgen

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Murray

Edward

Puissochet

Hirsch Jann

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 9. prosince 1997.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias